

ὅτι καὶ κανὲν νεογενὲς πρόβατον κατεσπάραξεν αἰθνης ἐν Ἀνδραβίδα, ἐπιπεσὸν ἀγρίως ἐξ ἀπροόπτου κατ' αὐτῶν, ἀγέλην ἀθῶων λύκων ἢ ὅτι ἐν Σοφικῷ ἐπὶ παραδείγματι σεισουργήθρα ἐθεάθη ἀπάγουσα εἰς τὰ ὕψη καρφωμένον ἐκ τοῦ ράμφους τῆς αἰματοφόρου ἱέρακα.

✱

Οὐχ ἦπτον ἀπίστευτον ὅμως καταντῆ τὸ ἐξ ἄλλης ἐπαρχιακῆς πόλεως ταυτοχρόνως ἀγγελέθην, ὅτι παῖς δεκαπενταετῆς νυτοκτόνησε διὰ ρεβόλδερ, ἐρωτηθεὶς δὲ κατὰ τὰς ὀλίγας στιγμάς, καθ' ἃς ἐπέζησε, διατὶ προέβη εἰς τὴν τραγικὴν πρᾶξιν, ἀπάντησεν ὅτι ἐδαρύνθη τὴν ζωὴν. Παῖς μάλιστα ἀπογαλακτισθεὶς, αὐτοκτονῶν διότι ἐδαρύνθη τὴν ζωὴν, εἶνέ τι ὅπερ δὲν εἶχο· φαντασθῆ οὐδ' ἐπινοήσῃ ὁμολογουμένως ὅλοι οἱ μέχρι σήμερον διαρρευσάντες αἰῶνες. Ὡς Λεοπάρδη, κάλυψον τὸ μέτωπον ἐξ αἰσχύνης καὶ καταγωνιάσου ἐξ ὄνειδος. Ὡς Ἀρθούρε! Ἀναμφιδόλως ποτὲ δὲν θά ἐπιστεύατε ὅτι ὁ πεσομισμὸς θά ἀνήγεται εἰς τοιοῦτον ὕψος, οὐδ' ὅτι θά ἐγίνετο τόσον γρήγορα ἢ θρησκεία καὶ ἡ φιλοσοφία τοῦ μέλλοντος, καὶ μάλιστα ἐν Ἑλλάδι. Ἐν τῇ Ἑλλάδι, τῇ γελώσῃ Ἑλλάδι, τῇ ποιητικῇ Ἑλλάδι, τῇ θαυμασίᾳ Ἑλλάδι, εἰς τὴν ὁποίαν ἄλλοτε καὶ αὐτοὶ οἱ θεοὶ ἦσαν παιδιὰ, «δὲν ὑπάρχον πλῆρον παιδιὰ», ὅπως ἔλεγε καὶ ὁ Γκαβαρνί. Καὶ διὰ τὴν μὴ καθυστερήσουν καὶ οἱ ἀντίποδες, ἰδοὺ ὅτι ἀναγινώσκω εἰς τὰ πρωτοτυπώτατα «Νέα καὶ περίεργα» τῆς Ἀκροπόλεως ὅτι καὶ ἐν Νέα Ὑόρκη δύο παῖδες συνομήλικοι ἐφονεύθησαν, δηλαδὴ ἀλληλεσκοτώθησαν, μονομαχήσαντες καθ' ὅλους τοὺς τύπους, διότι ἐπιάσθησαν ἐνφ' ἐκὼλομβούσαν μαζί. Καὶ νὰ σὰς ἐξομολογηθῶ τὴν ἁμαρτίαν μου, μεταξὺ ἀμερικανοπαίδων μονομαχοῦντων διότι ἐπιάσθησαν εἰς τὸ κολύμπι, καὶ ἑλληνόπαιδος αὐτοκτονούντος, ὡς νὰ ἦτον μαθητὴς τοῦ πεισθανάτου Ἡγησία, διότι ἐδαρέθηκε τὴν ζωὴν, προτιμῶ τοὺς ἀμερικανούς!...

✱

Μία σκέψις κάθε τόσον :

« Πάντοτε ἐσκέφθην ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς πορτογαλλικῆς πόλεως Ὀμπόρτου ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ εἶνε ὅλοι... ὁ π π ο ρ τ ο υ ν ι σ τ α ῖ ».

Καιροσκοπός

Η ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΛΩΣΕΙ ΤΗΣ ΒΑΣΤΙΛΛΗΣ
ΕΘΝΙΚΗ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΓΑΛΛΩΝ

Ἡ δέκατη τετάρτη Ἰουλίου, ἡμέρα τῆς ἁλώσεως τῆς Βαστίλλης ἐν ἔτει 1789, ὤρισθη ἀπὸ τινῶν ἐτῶν ἐν Γαλλίᾳ ὡς ἡ ἐθνικὴ αὐτῆς ἐορτὴ πρὸς ἀνάμνησιν τῆς Ἐπαναστάσεως. Δὲν ἐγένετο τοῦτο ἀνευ συζητήσεων καὶ διαφωνιῶν. Ἡ γαλλικὴ ἐπαναστατικὴ δύναμις νὰ ἐπιδείξῃ εὐγενεστέρως κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦπτον ἡμέρας ἐκείνης, καθ' ἣν ἠλώθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ τῶν Παρισίων ἡ Βαστίλλη. Τίς ἀγνοεῖ, ἐπὶ παραδείγματι, τὴν ἱστορικὴν ἐκείνην τετάρτην Αὐγούστου τοῦ αὐτοῦ

ἔτους, καθ' ἣν ἐκπυρρῆθησαν ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ τὰ δίκαια τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πολίτου, πανδημῶς δὲ καταργήθησαν τὰ παλαιὰ τιμαριωτικά προνόμια; Ἄλλ' ἢ ἄλωσις τῆς Βαστίλλης ἐκρίθη ὑπὸ τῶν πλείστων ἱστορικῶν ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν ἔργον τοῦ λαοῦ, ἐπομένως ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἐγένετο αὕτη, ἐθεωρήθη ἔχουσα περισσότερα πάσης ἄλλης δικαιώματα νὰ καθιερωθῆ ὡς δημοτικὴ ἐορτὴ τῆς δημοκρατικῆς Γαλλίας.

Ἀπαντες οἱ ἱστορικοὶ τῆς Ἐπαναστάσεως ὁμοφώνουσιν ἐν τούτῳ, ὅτι πράγματι τὴν Δεκάτην τετάρτην Ἰουλίου 1789 ἐξεργάσθη ἡ Ἐπαναστατικὴ ἐν Παρισίῳ. Μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐπεκράτου δισταγμοὶ ἐτι, ἀν ἐπρεπεν οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ἐξεγέρσεως τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ νὰ προσφύγῳν εἰς τὴν βίαν, ἢ νὰ ἐκζητήσωσι δι' εἰρηνικῶν τρόπων παρὰ τῆς Μοναρχίας τὴν ἀποδοχὴν τῶν αἰτησῶν τῶν. Ἄλλ' ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐξέλιπε πᾶς δισταγμός. Ὁ λαὸς ἀνέλαβεν ὀριστικῶς τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἐπαναστάσεως, διὰ τὴν ὀδηγήσῃ τὴν Γαλλίαν ἐκεῖ, ὅπου τὴν ὠδήγησεν.

Ὡς συνήθως συμβαίνει ἐν τοιαύταις περιστάσεσιν, οἱ περὶ τὴν Μοναρχίαν ἱκίστα κατενόουν τὸ κρίσιμον τῶν πραγμάτων. Προσεπάθουν διὰ παντὸς τρόπον νὰ μεταιώσωσι τὰς προόδους τῆς ἐπαναστάσεως, ἠρνοῦντο δὲ νὰ πεισθῶσιν, ὅτι αὕτη ἦτο ἤδη τετελεσμένη ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ, καὶ ὅτι ἐπομένως ἔπρεπε νὰ ὑποκύψωσιν εἰς τὰ γεγονότα. Ἑλλικρινῆς ὑποχώρησις τῆς Μοναρχίας, θά ἐσώζεν ἴσως αὐτὴν ἀπὸ τῆς καταστροφῆς, καὶ θά ἐνεκαίνιζεν ἐν Γαλλίᾳ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα νέαν περίοδον κοινωνικῆς τάξεως καὶ εὐνομίας.

Αὐστραλὸς ὁ βασιλεὺς ἐγένετο θῆμα τῶν μυωπούντων συμβούλων του. Ἀντὶ νὰ ἐμπιστευθῆ τὸν θρόνον του εἰς τὸν γαλλικὸν λαὸν καὶ τοὺς ἀντιπροσώπους του, εἰλικρινῶς συνεννοούμενος μετ' αὐτῶν καὶ συμπράττων, ἐνόμισεν, ὅτι ἦτο συμφέρον αὐτοῦ νὰ ἀναθέσῃ τὴν σωτηρίαν τῆς Μοναρχίας εἰς τὰ ὀλίγα στρατεύματά του. Ἡ ἀστοχὸς αὕτη πολιτικὴ τοῦ Λουδοβίκου Δεκάτου ἔκτου προὐκάλεσεν ἀνυποψίαν καὶ δυσἀρεσκείας παρὰ τοῖς ἐν Παρισίῳ ἐξημμένους ἐπαναστατικοῖς στοιχείοις. Ἐξεμάνθησαν δὲ ἰδίως οἱ θιασῶται τῆς ἐπαναστάσεως μετὰ τὴν ἐκ τοῦ ὑπουργείου ἀποπομπὴν τοῦ μεταρρυθμιστικοῦ ὑπουργοῦ Νεκκέρου, διαταχθέντος νὰ καταλίπῃ ἀμέσως τὸ γαλλικὸν ἔδαφος.

Εἰς τοιοῦτο κρίσιμον σημεῖον διετέλου ἐν Γαλλίᾳ τὰ πράγματα τὴν ἡμέραν τῆς Δεκάτης τετάρτης Ἰουλίου 1789.

Ἡ προσβολὴ τῆς Βαστίλλης ἀπεφασίσθη αἰθνης κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἀνευ προηγουμένης μελέτης. Οὐδεὶς ἔφερε πρότασιν πρὸς τοῦτο. Αὐτομάτως ἐκινήθη μέρος τοῦ λαοῦ τῶν Παρισίων πρὸς τὸ παλαιὸν οἰκοδόμημα, τὸ ὑπομνησκὸν ζοφερὰς σελίδας τῆς γαλλικῆς ἱστορίας καὶ δικαιοσύνης. Ἡ Βαστίλλη ἐχρησίμευσεν ἐπὶ αἰῶνας τὸ δεσποτικὸν τῶν πολιτικῶν προγεγραμμένων καὶ πλείστων ἄλ-

λων ἀθῶων πολιτῶν. Ἐν αὐτῇ καθεύχθη ἐπὶ τινα χρόνον ὁ Βολταῖρος ἐνεκα σατυρικοῦ ποιήματός του. Ἀπὸ αἰῶνων πλείστοι διαδόσεις ἐφέροντο ἀνὰ τὴν Γαλλίαν περὶ ἐγκλημάτων, τελεσθέντων καὶ τελουμένων ἐν Βαστίλλῃ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Μοναρχίας καὶ τῆς δικαιοσύνης. Τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐμνημονεύετο μετὰ φρίκης, ἦτο συνώνυμον τῇ τυραννίᾳ, ἥς ἦτο τὸ κατ' ἐξοχὴν δεσποτικὸν κατὰ παντὸς ἐλευθερόφρονος ἢ ὑπόπτου.

Δὲν ἐπιτρέπει ὁ χώρος λεπτομερῆ ἀφήγησιν τῶν τελεσθέντων κατὰ τὴν ἁλῶσιν τῆς Βαστίλλης. Οἱ ἱστορικοὶ τῆς ἐπαναστάσεως ἄλλως τε διχογνωμοῦσιν, ἀναλόγως τῶν συμπαθειῶν αὐτῶν. Βεβαίως ἐγένοντο ἐγκλήματα κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, προκληθέντα ὑπὸ τοῦ ἐπαναστατικοῦ φανατισμοῦ. Ἀλλὰ πότε ἐλείψαν ταῦτα κατὰ τοιοῦτους ἀνωμάλους καιροὺς; Τὰ δὲ τελεσθέντα ἐγκλήματα κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἁλώσεως τῆς Βαστίλλης εἶνε ἀσήμαντα, παραβαλλόμενα πρὸς τὰ μετὰ ταῦτα κηλιθώσαντα τὴν ἱστορίαν τῆς ἐπαναστάσεως.

Ἡ εἰδὸσις τῆς ἁλώσεως τῆς Βαστίλλης ἐχαιρετίσθη μετ' ἐνθουσιασμοῦ, οὐ μόνον ἐν Παρισίῳ καὶ καθ' ἅπασαν τὴν Γαλλίαν, ἀλλὰ καὶ πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης, μέχρι τῆς Ῥωσίας, καθὰ δηγεῖται ὁ Σεγγίρος, πρεσβευτὴς τότε τῆς Γαλλίας ἐν Πετρούπολει. Τοσαύτην διήγειρεν ἀπέχθειαν πανταχοῦ τοῦ κόσμου τὸ ὄνομα τῆς Βαστίλλης.

ΜΕΜΑΓΕΥΜΕΝΟΝ ΔΑΚΤΥΛΙΑΙΟΝ

Τρεῖς νέοι βασιλόπαιδες εὐμορφοὶ καὶ πλούσιοι, — ὁ μὲν ὀνόματι Α., ὁ δὲ Β., ὁ δὲ Γ., ὠδοιπόρους ἐφιπποῦν μετὰ πολυαριθμῶν ἀκολουθίας θεραπόντων καὶ ἁμαξίων, ὅπου εἶχον τὰς ἀποσκευὰς τῶν.

Τυχαίως συννητήθησαν καὶ οἱ τρεῖς ἐν τινι ξενοδοχείῳ, καὶ ἀφ' οὗ ἐσχετίσθησαν καὶ ἐγιναν φίλοι, ἀπεφάσισαν νὰ συνοδοιπορῶσι τοῦ λοιποῦ.

Ἀλλὰ τίς ὁ σκοπὸς τῆς περιγηδεῶς τῶν; ἐπεθύμουν νὰ μελετήσωσιν ἐκ τοῦ πλῆθους τὴν δύναμιν καὶ τοὺς νόμους τῶν διαφόρων τῆς γῆς κρατῶν; ἐπεθύμουν νὰ κατασταθῶσιν ἄξιοι τοῦ θρόνου ὅτε οἱ γονεῖς αὐτῶν, τρεῖς ἰσχυροὶ μονάρχαι, ἤθελον καταβῆ ἀπὸ τοῦ θρόνου εἰς τὸν τάφον; Ἄ! τώρα δά το ἐπέτυχατε!

Ὅπως δὴποτε ὁ μὲν Α. καὶ ὁ Β. ἦσαν πάντοτε σκυθρωποὶ καὶ δῦσθυμοι, καὶ ἐζήλευον τὴν εὐθυμίαν καὶ τὴν φαιδρότητα τοῦ συνοδοιπόρου τῶν Γ., ὅστις καθ' ὁδὸν ἀείποτε ἀπήγγελλε καὶ ἔψαλλε στίχους, τοὺς ὁμοίους εἶχε ποιήσῃ εἰς τὴν φιλίαν του, ἢ ἄσματα, τὰ ὁποῖά του εἶχε μάθῃ ἢ τροφὸς του.

Ἡμέραν τινὰ ἐν ᾧ ἐστάθμευσαν ἐν τινι πανδοχείῳ διὰ νὰ ποτίσωσι τὰ κτήνη τῶν, ὁ Α. εἶπε:

— Ἀγαπητέ μου Γ., πρέπει νὰ συμφωνήσῃς ὅτι δὲν ἀγαπᾷς μετὰ ἐνθέρμου ἔρωτος καμμίαν νέαν, διότι δὲν θά ἦσο τόσον εὐθυμὸς καὶ φαιδρὸς.

— Ἐγὼ κλίνω νὰ παραδεχθῶ ὅτι τὰ ἄσματα σου καὶ αἱ παραλογαὶ μετὰ τὰ ὁποῖα

κάθεσαι καὶ διασκεδάσεις τὰ πουλάκια τῶν θάμων, εἶνε ὄλον καὶ ψεύματα, νομίζεις ὅτι ἀγαπᾷς, ἀλλά, ὡς φαίνεται, δὲν ἦλθεν ἀκόμῃ ὁ καιρὸς.

Ὁ Γ. ἐμειδίασε καὶ δὲν ἀπεκρίνετο.

— Ἐγώ, εἶπεν ὁ Α., τήκομαι ἐξ ἔρωτος καὶ λυποῦμαι, διότι τὴν νέαν τὴν ὁποίαν ἀγαπᾷ, τὴν ἄφησα καὶ περιηγοῦμαι πόνος, καὶ Κύριος οἶδε ἂν θὰ ἀξιώθῃ νὰ τὴν ἐπανίδῃ.

— καὶ ἐγώ, ὑπέλαβεν ὁ Β., τρελλαίνομαι διὰ τὴν κόρην ἰσχυροῦ αὐτοκράτορος, καὶ τώρα...

Ὁ Γ. ἐμειδία ἀκούων τὰ παράπονά των.

— Πράγματι, εἶπε, καὶ οἱ δύο εἶδον ἀξιοδάκρυτοι, ἐὰν νομίζετε ὅτι δὲν εἶμαι ἔρωτευμένος. Αἱ, καὶ ἂν εἰξεύρατε πόσον τὴν λατρεύω τὴν νέαν ποῦ με λατρεύει! Καὶ ἀποδείξεις ὅτι ἐγώ δὲν τὴν ἄφησα ὅπως σεῖς, ἀλλά τὴν ἐπῆρα μαζί μου.

— Μὰς περιπαίζεις; εἶπον οἱ δύο βασιλόπαιδες Α. καὶ Β. δὲν θὰ τὴν ἐδέξαμεν; Ἐκτός πλέον ἐὰν εἶνε μετμηφιμένη εἰς ἀκόλουθόν σου.

— Ὅχι ὅχι δὲν θὰ τὴν ἄφησα ποτὲ νὰ φορέσῃ στολὴν ἀκολούθου, διότι θὰ ἐφαίνοντο αἱ τορνευταὶ κνήμαί της, καὶ ἐγώ δὲν θέλω νὰ τας ἰδῇ ψυχὴ γεννητῆ.

— Μὰ ποῦ λοιπὸν τὴν ἔχεις κρυμμένην;

Ὁ Γ. ἐδίσταζε νὰ ἀποκριθῇ, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκεῖνοι ἐπέμενον, εἶπε τέλος:

— Ἐντὸς τῆς σφενδόνης τοῦ δακτυλίου μου.

Β

Ἐγέλασαν ἐκεῖνοι καὶ εἶπον: πῶς εἶνε δυνατὸν σῶμα ὁλόκληρον νὰ χωρῇ ἐντὸς σφενδόνης δακτυλίου; Ἡ νέα σου, φίλε μου, εἶνε πλάσμα τῆς φαντασίας σου, ἐκτός πλέον ἐὰν θέλης νὰ γελάσης μαζί μας. Ἀλλοῦ νὰ πᾶς νὰ τα πουλήσης αὐτά.

Καὶ ἐγέλων.

— Ὁ Γ. ἐστενοχωρεῖτο καὶ ἐδυσφόρει, ὥστε ἀπεφάσισεν, ἀνοήτως φερόμενος, νὰ ἀποδείξῃ εἰς αὐτοὺς ὅτι δὲν εἶχον δίκαιον ἀμφιβάλλοντες περὶ τῶν λόγων του.

Ἦψωσε λοιπὸν τὴν ἀριστερὰν χεῖρά του ὅπου εἶχε τὸ δακτυλίδιον, ἦνοιξε τὴν σφενδόνην διὰ τοῦ ὄνυχός του καὶ τὴν ἐπλῆσασεν εἰς τὰ χεῖλιν του. Καὶ ἰδοὺ εὐθὺς ἐξεπήδησεν ἀνθρωπάριον μόλις ὀρατόν, τὸ ὁποῖον βαθμυδὸν νύξανε, ἐμεγάλωνε, καὶ μετ' ὀλίγον ἐγίνε νεάνις εὐμορφοτάτη, ἐνδεδυμένη ἐσθῆτα μεταξίνην χρυσοῦφαντον, ἠπλώσεν εὐθὺς τοὺς βραχίονάς της καὶ περιέβαλε τὸν τράχηλον τοῦ βασιλόπαιδος Γ., λέγουσα «τί ἀγαπᾶτε, ἀγαπητέ μου κύριε;»

Ἐξεπλάγησαν οἱ δύο ἀπιστοὶ βασιλόπαιδες, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον ἐθαύμασαν ὅτε ὁ φίλος των ἐθύσθη καὶ εὐθὺς ἡ νεάνις ἤρχισε νὰ σμικρύνεται βαθμυδόν, ἕως ὅτου ἐξηφανίσθη ἐντὸς τῆς σφενδόνης τοῦ δακτυλίου, ἡ ὁποία ἔκλεισεν ἀψ' ἑαυτῆς.

Γ

Οἱ τρεῖς φίλοι ἐξηκολούθησαν τὴν πορείαν των. Καθ' ὁδὸν ἀπεχωρίσθησαν ὀλίγον ἀπὸ τοῦ Γ. καὶ συνωμίουν ἰδιαιτέρως.

— Εἶνε πολὺ δύσκολον, φίλε μου, εἶπεν ὁ Β.

— Καθόλου, ἀπεκρίθη ὁ Α. Ἐμβαίνομεν ἢ ἐγὼ ἢ σὺ τὴν νύκτα εἰς τὸ δωμάτιόν του καὶ ἀφαιροῦμεν τὸ δακτυλίδιον.

— Χωρὶς νὰ ἐξυπνήσῃ;

— Μετὰ τῶσων ὥρων ὁδοιπορίαν κοιμᾶται κανεὶς ὑπνον βαθύτατον. Καὶ ἀψ' οὐ ἄπαξ λάβωμεν τὸ δακτυλίδιον εἰς τὰς χεῖράς μας, πιστεύω ὅτι δὲν θὰ εὔρωμεν καμμίαν δυσκολίαν νὰ ἀνοίξωμεν τὴν σφενδόνην, καὶ μὲ ἐν φιλᾶκι θὰ τὴν ἐξυπνήσωμεν τὴν μικροῦλαν...

— Ὅσον διὰ τὸ φίλι, αὐτὸ δὲν με ἀνησυχεῖ καθόλου, εἶπεν ὁ Α.

Ἀπεφασίσθη λοιπὸν νὰ ἐκτελέσωσι τὸ σχέδιόν των. Βεβαίως ἡ πράξις των δὲν θὰ ἦτο ἐντιμος, διότι πρὸς μὲν τὸν συνοδοιπόρον των θὰ ἐφαίνοντο προδόται, ἀπιστοὶ δὲ πρὸς τὰς νεάνιδας αἱ ὁποῖαι τοὺς περιέμενον.

Ὅμοι! ὁ κόσμος δὲν ἔχει ἔλλειψιν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι εἶνε δοῦλοι τῶν ἀνόμων ἐπιθυμιῶν των καὶ δὲν τοὺς μέλει ἐὰν θὰ δυσἀρεστήσωσι τὸν πλῆσιόν των. Ὡστε μὴ θαυμάζετε τοῦτο!

Ὁ Γ. ἀγνοῶν τὰ καθ' ἑαυτοῦ τεκταινόμενα ὑπὸ τῶν δύο συνοδοιπόρων του, ἐπορευέτο ἀμέριμος παρατηρῶν τὸ κυανοῦν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ νέφη, καὶ ἤδων ἡμιφώνως ἄσμα γλυκύτατον, κρατῶν τὸ δακτυλίδιον πλῆσιόν τῶν χειλῶν του, διὰ νὰ ἀκούῃ τὸ ἄσμα ἡ ἀγαπητῆ του καὶ νὰ δίδῃ ὁ νοῦς της.

Δ

Ὡς εἶπον καὶ ἔπραξαν!

Ἀψ' οὐ πάντες οἱ ἐν τῷ ξενοδοχείῳ ἀπεκοιμήθησαν, οἱ δύο συνέννοχοι, Α. καὶ Β., εἰσεχωρήσαν ἀθουρότως εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Γ. Μόλις ἠκούετο ἡ ἐλαφρὰ πνοὴ τοῦ κοιμωμένου φίλου των.

Ὁ Α., ὀξυδερκέστερος τοῦ Β., διέκρινεν ἐν τῷ ὀκότεῖ ἀσθενῆ τινα λάμψιν. Βεβαίως θὰ ἦτο τὸ δακτυλίδιον, ψηλαφῶν δὲ μετὰ προσοχῆς εὔρε τὴν χεῖρα τοῦ Γ. κρεμαμένην ἔξω τῆς κλίνης, ἀφαιρεῖ ἀπὸ τοῦ δακτύλου του τὸ δακτυλίδιον καὶ ψιθυρίζει πρὸς τὸν Β. «Ἐλα πᾶμε τώρα, τὸ ἐπῆρα.»

Φαντάζεσθε τὴν χαρὰν τῶν δύο προδοτῶν ὅτε ἐπανῆλθον εἰς τὸ δωμάτιόν των, καὶ ἐμπροσθεν τοῦ φωτός τοῦ κηρίου τὸ ὁποῖον ἦναιψαν, παρετήρουν τὴν πολυτίμητον σφενδόνην, τὴν κατοικίαν τῶσων ἀξιεράστου πλάσματος!

Τί ἄλλο πλέον ὑπελείπετο ἢ νὰ ἀνοίξωσι τὴν σφενδόνην;... Ὁ Β. ἀνέλαβε τὴν ἐπίσημον καὶ λεπτὴν ταύτην ἐργασίαν. Ἦνοιξε διὰ τοῦ ὄνυχός της τὴν σφενδόνην καὶ τὴν ἐφίλησε... Ἀλλὰ παρρηθὺς ἦλθεν εἰς αὐτοὺς ἡ ὑποψία. Ἄρα γε ἡ νεάνις ἦτο ἐντὸς τῆς σφενδόνης; ἢ μήπως ὁ Γ. τὴν ἄφηνεν ἐλευθέραν τὴν νύκτα διὰ νὰ κοιμᾶται εἰς τὴν κλίνην του καὶ νὰ ἀναπαύεται; Καὶ ἂν τὸ πρῶγμα εἶχεν οὕτω, τότε ἔπραξαν κακὴν πρᾶξιν ἀδίκως καὶ ἀνευ τινός ἀποτελέσματος.

Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἐπαρηγορήθησαν, διότι ἰδοὺ ἡ νεάνις ἐξέρχεται, αὐξάνει βαθμυδόν:

«Α! τώρα θὰ μας ἐναγκαλισθῇ καὶ θὰ μας εἶπῃ. «Τί ἀγαπᾷς, ἀγαπητέ μου κύριε;»

Καὶ πράγματι μετ' ὀλίγον ἠσθάνθησαν

θωπεῖαν τινὰ εἰς τὸν τράχηλόν των, ἀλλὰ μόνον ἡ χεῖρίς ἔψαυσε τὸν τράχηλόν των, ἡ χεῖρίς τοῦ φορέματος καὶ ὄχι ἡ χεῖρ τῆς νεάνιδος... Τί συμβαίνει! Ἐνγκαλιζοῦνται καὶ αὐτοὶ τὸ μετάξινον καὶ χρυσοῦφαντον φόρεμα, ἀλλὰ τρεῖς φεῖ! ἦτο κενόν, ὅτι δὲν ὑπῆρχε σῶμα. Ταυτοχρόνως δὲ ἀπὸ τοῦ παρακειμένου δωματίου ἠκούοντο θόρυβοι φιλημάτων καὶ γελάτων.

Φαντάζεσθε τὴν ἀμηχανίαν τῶν δύο ἐπισήμων λωποδυτῶν...

Ἀλλὰ τί συνέβη;

Οἱ δύο ἐπίβουλοι προδόται ἐτιμωρήθησαν ὅπως ἔπρεπεν εἰς αὐτούς. Διὶ δὴ ὁ βασιλόπαις Γ. καθ' ἑκάστην ἐσπέραν ἦνοιγε τὴν σφενδόνην καὶ ἡ νεάνις ἐξήρχετο καὶ ἐκοιμᾶτο καὶ αὐτὴ ὡς ἀνθρωπος ἐπὶ τῆς κλίνης. Τοῦτο δὲ ἀκριδῶς καὶ ἐκεῖνοι ὑπόπτεισαν ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω.

Ἀλλὰ τότε διατί εὐρέθησαν ἐν τῇ σφενδόνη τὰ ἐνδύματά της; Ἀπλουστάτη ἡ ἀπόκρισις: διότι ὡς προνοητικὴ νεάνις ἐφρόντιζε νὰ ἐκδυθῇ ἐντὸς τῆς σφενδόνης, ὥστε νὰ εἶνε ἐτοίμη νὰ ἐξέλθῃ εὐθὺς ὡς της ἀνοίξῃ ὁ ἀγαπητός της, καὶ νὰ μὴ τον ἀναγκάζῃ νὰ περιμένῃ, ἔστω καὶ δύο λεπτὰ τῆς ὥρας.

(Catulle Mendès)

* * Φ

ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΤΟΥ ΠΕΣΤΑΛΟΤΗ

Ἐγένετο σεμνὴ καὶ δημοτελής ἡ ἑορτὴ τῶν ἀποκαλυπτηρίων τοῦ μνημείου τοῦ Πεσταλότη ἐν Ἰβερδῶν, ἐν μέσῳ πλήθους λαοῦ, συνδραμόντος ἐκεῖσε ἐξ ἀπάσης τῆς Ἑλβετίας καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ πλείστων παιδαγωγῶν καὶ διδασκάλων. Λαὸς καὶ κυβέρνησις ἐφιλοτιμήθησαν νὰ πανηγυρίσωσιν ὡς οἶόν τε λαμπρῶς τὴν ἑορτὴν ταύτην καὶ ἐπιδείξωσι τὴν εὐγνωμοσύνην ἑαυτῶν πρὸς τὸν σφόν ἄνδρα, ᾧ ἡ Ἑλβετία καὶ πάσα σχεδὸν ἡ Εὐρώπη ὀφείλει τὴν διαρρυθμίσιν τῆς παιδείας τοῦ λαοῦ, κατ' ἀρχὰς σπυριζομένης ἐπὶ τῆς φυσικῆς ἀναπτύξεως τοῦ πνεύματος τοῦ παιδός καὶ ἐπὶ ἀπικριβωμένων ψυχολογικῶν παρατηρήσεων. Ὁ ἀνὴρ, ὅστις μετὰ σθένους ὑπεστήριξεν, ὅτι «ἡ ἐποπτεία εἶνε ἡ ἀπόλυτος βᾶσις πάσης γνώσεως, ὅτι τὸ θρησκευτικὸν «συναίσθημα, τὸ ὄσβας, ἡ ἀγάπη καὶ ἡ «εὐγνωμοσύνη ἵνα ἀναφερθῶσιν εἰς τὸν «θεόν, πρέπει πρότερον νὰ λάβωσι «στάσιν ἐν τῷ οἴκῳ, μεταξὺ τέκνου καὶ «μητρός» ὅστις καθ' ἅπαντα τὸν βίον ἐδειξεν ἀκαταπόνητον προθυμίαν ὑπὲρ τῆς μορφώσεως τῶν παιδῶν τοῦ λαοῦ, ὑπὲρ ἀνακουφίσεως τῶν πτωχῶν τάξεων τῆς κοινωνίας: ὅστις ἐν Νούχωφ, ἐν Στάνζ, ἐν Βέρτουδ, ἐν Μυγχεμβούξην καὶ τελευταῖον ἐν Ἰβερδῶν, ἕνα καὶ μόνον προέθετο σκοπὸν τοῦ βίου του, πῶς νὰ ἐξημερώσῃ τὰ ἦθη τοῦ ἐλβετικοῦ λαοῦ διὰ τῆς ἀληθοῦς παιδείας, ἀνακουφίσῃ αὐτὸν ἀπὸ τῶν δεινῶν τῆς πτωχείας καὶ ἀθλιότητος διὰ τῆς ἐργασίας: ὁ ἀνὴρ οὐτος ἐφείλκεσεν εἰς ἑαυτὸν ἀμέριστον τὴν ἀγάπην οὐ μόνον τῆς εὐδαίμονος πατρίδος του, ἀλλὰ καὶ παντός τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου. Ἐν τῇ Ἰβερδῶν, πόλει κειμένη εἰς τὸ ἄκρον τῆς λίμνης Νευσιατέλης, ὅπου τελευταῖον ἐνεκατέστη ὁ